

ΝΟΜΟΣ 61/1975

"Περί προστασίας των εργαζομένων εκ των κινδύνων των προερχομένων εκ της χρήσεως βενζολίου ή προϊόντων περιεχόντων βενζόλιο"

(Φ.Ε.Κ.132/Α/7-7-1975)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής απεφασίσαμεν:

Άρθρον 1

Επιφυλασσομένης της ισχύος των γενικών διατάξεων του Π.Δ. 13/22 Μαρτίου 1934 «περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών και υπαλλήλων των πάσης φύσεως βιομηχανικών και βιοτεχνικών εργοστασίων, εργαστηρίων κλπ.» εις πάσας τας εργασίας τας συνεπαγομένης έκθεσιν των εργαζομένων εις τον αρωματικόν υδρογονάνθρακα βενζόλιο (C₆H₆) καλούμενον κατωτέρω «βενζόλιο» ή εις προϊόντα των οποίων η περιεκτικότης εις βενζόλιο υπερβαίνει το 1% ανά όγκον, καλούμενα κατωτέρω «προϊόντα περιέχοντα βενζόλιο», εφαρμόζονται και αι διατάξεις υγιεινής και ασφαλείας αι περιεχόμεναι εις τα επόμενα άρθρα του παρόντος.

Άρθρον 2

1. Αντί του βενζολίου και των προϊόντων των περιεχόντων βενζόλιο, χρησιμοποιούνται υποχρεωτικώς καθ' υπόδειξιν της αρμοδίας αρχής υποκατάστατα αβλαβή ή ολιγώτερον επιβλαβή εκ των κατωτέρω αναφερομένων:

Κυκλοεξάνιον, περχλωραιθυλένιον, τουλουόλιο (με περιεκτικότητα εις βενζόλιο μέχρι 0,25%), ισοπροπυλβενζόλιο, ακετόνη, μεθυλαιθυλκετόνη, μεθυλισοβουτυλική κετόνη, μίγματα κετονών μεθ' εστέρων και αλκοολών, μίγματα οξεικού αιθυλίου και μεθυλκετόνης, 1,2 διχλωριούχον αιθυλένιον και τριχλωροαιθυλένιον προϊόντα αποστάξεως πετρελαίου (νάφθα), διχλωρομεθάνιον, αιθυλική αλκοόλη, αιθυλενογλυκόλη, ισοπροπανόλη, τετραϋδροφουράνιον, WHITE SPIRIT, ξυλόλιο (με περιεκτικότητα μικροτέραν του 0,1% εις βενζόλιο), τριχλωροτριφθοραιθάνιον, επτάνιον, 1,1,1 τριχλωροαιθάνιον.

2. Δια κοινής αποφάσεως των Υπουργών Απασχολήσεως και Κοινωνικών Υπηρεσιών, δημοσιευομένης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να προστίθενται και έτερα διεθνώς παραδειγμένα υποκατάστατα, αβλαβή ή ολιγώτερον επιβλαβή του βενζολίου, εις τα χρησιμοποιούμενα υποχρεωτικώς κατά την παράγραφον 1 του παρόντος τοιαύτα.

3. Εφ' όσον δεν διατίθενται τα κατά τας προηγουμένας παραγράφους υποκατάστατα, αι εργασίαι αι συνεπαγόμεναι χρήσιν βενζολίου ή προϊόντων περιεχόντων βενζόλιο, διενεργούνται υποχρεωτικώς εντός κλειστών συσκευών.

4. Επιφυλασσομένης της διατάξεως του άρθρου 3, δύναται κατά παρέκκλισιν να χορηγήται υπό της αρμοδίας αρχής άδεια χρησιμοποίησεως βενζολίου ή προϊόντων περιεχόντων βενζόλιο εις ανοικτάς συσκευάς, μετά διαπίστωσιν της αδυναμίας εφαρμογής κλειστής συσκευής και εφ' όσον λαμβάνονται τα κατά τας διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του παρόντος προστατευτικά μέτρα.

Η χρονική διάρκεια της ισχύος της άδειας δεν δύναται να υπερβή τους εξ (6) μήνας, είναι δε απεριορίστως ανακλητή.

5. Αι διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν έχουν εφαρμογήν:

α) Εις την παραγωγήν βενζολίου.

β) Εις εργασίας χημικής συνθέσεως.

γ) Εις την χρησιμοποίησιν του βενζολίου ως καυσίμου ύλης εις κινητήρας εσωτερικής καύσεως και

δ) Εις τας εργασίας αναλύσεως ή ερεύνης των χημικών εργαστηρίων.

Άρθρον 3

Απαγορεύεται η χρησιμοποίησιν του βενζολίου ή προϊόντων περιεχόντων βενζόλιο, ως διαλυτικών ή αραιωτικών ετέρων ουσιών, ιδία χρωμάτων, βερνικίων, τυπογραφικών μελανών, και κολλών, επιτρεπομένης της χρήσεως τούτων μόνον εντός κλειστών συσκευών (εν κλειστώ) ή δι' εφαρμογής ετέρων εξ ίσου ασφαλών μεθόδων εργασίας, καθοριζομένων δια κοινών αποφάσεων των Υπουργών Απασχολήσεως και Κοινωνικών Υπηρεσιών, δημοσιευομένων εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρον 4

1. Η συγκέντρωσις βενζολίου εις την ατμόσφαιραν των χώρων εργασίας, δεν επιτρέπεται να υπερβαίη το όριον των 10 μερών ανά εκατομμύριον (30 χιλιοστόγραμμα ανά κυβ. μέτρον). Το όριον τούτο δύναται να αυξομειούται δια κοινών αποφάσεων των Υπουργών Απασχολήσεως και Κοινωνικών Υπηρεσιών αναλόγως των εκάστοτε αποδεκτών διεθνώς επιστημονικών δεδομένων.

2. Ο εργοδότης υποχρεούται όπως είναι εφωδιασμένος δια των απαιτητών προστατευτικών μέσων προς άμεσον χορήγησιν αυτών εις τους εργαζομένους, εις περίπτωσιν υπερβάσεως του επιτρεπομένου ανωτάτου ορίου συγκεντρώσεως βενζολίου, προς προφύλαξιν αυτών από την εισπνοήν ατμών ή από την επαφήν του δέρματος και των οφθαλμών κατά του βενζολίου μέχρις αποκαταστάσεως της συγκεντρώσεως βενζολίου ή προϊόντων περιεχόντων βενζόλιον εις τα επιτρεπτά όρια.

Προστατευτικά μέσα είναι: κατάλληλος αναπνευστική προσωπίς μετ' ηθμού εξ ενεργού άνθρακος ή αυτονόμου παροχής αέρος, ειδική αναπνευστική συσκευή δια προσαγωγής καθαρού αέρος τη βοήθεια αντλίας κλπ., κατάλληλα χειρόκτια, υποδήματα εξ αδιαποτίστου υλικού, καλύμματα κεφαλής, ομματουάλια, ως και ενδύματα καταλλήλως συντηρούμενα και φυλασσόμενα εντός ειδικών ερμαρίων.

3. Απαγορεύεται απολύτως πάσα χρήσις φλογός, πυρακτωμένων ηλεκτρικών αντιστάσεων, συσκευών δημιουργουσών σπινθήρα ή άλλων μέσων θερμάνσεως, δυναμένων να προκαλέσουν ανάφλεξιν του βενζολίου ή προϊόντων αυτού.
4. Δι' αποφάσεων του Υπουργού Απασχολήσεως καθορίζεται ο τρόπος διενεργείας περιοδικού ελέγχου προς υπολογισμόν της συγκεντρώσεως βενζολίου εις την ατμόσφαιραν των χώρων εργασίας, τα αρμόδια προς τούτο όργανα ως και πάσα αναγκαία λεπτομέρεια δια την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρον 5

1. Εις τους χώρους ένθα παρασκευάζεται ή υφίσταται επεξεργασία ή χρησιμοποιείται βενζόλιον ή προϊόντα περιέχοντα βενζόλιον, λαμβάνονται παρά του εργοδότου, προς πρόληψιν διαφυγής ατμών βενζολίου εις την ατμόσφαιραν των χώρων εργασίας, προς κάθαρσιν της ατμοσφαιρας και προς αποτελεσματικήν διασφάλισιν της υγείας των μισθωτών, τα κάτωθι μέτρα:

A. Τεχνικής φύσεως:

- α) Γενικός αερισμός, με δυνατότητα ανανεώσεως του αέρος των χώρων εργασίας 10-16 φορές καθ' ώραν και μέριμνα διατηρήσεως της θερμοκρασίας των χώρων εργασίας ουχί κατωτέρας των 16 βαθμών.
- β) Τοπικός αερισμός δι' ελκυσμού των παραγομένων ατμών προς τα κάτω και εις ωρισμένας περιπτώσεις, προς τα άνω (θερμαινόμενοι τράπεζαι, καλάνδραι, κλπ.). Οι απαγόμενοι ατμοί προ της αποβολής των εις το εξωτερικόν περιβάλλον, δέον όπως υποβάλλονται εις ειδικήν κατεργασίαν προς εξουδετέρωσιν των.
- γ) Κατασκευή των δαπέδων των χώρων εργασίας εξ αδιαποτίστου και αφλέκτου υλικού.
- δ) Τοποθέτησις εις τους χώρους εργασίας νιπτήρων συνεχούς παροχής ύδατος μετά σάπωνος και χειρομάκτρων ως και καταιονιστήρων θερμού και ψυχρού ύδατος εις επαρκή αριθμόν και εις ειδικόν διαμέρισμα.
- ε) Τοποθέτησις εις κατάλληλα σημεία εντός των χώρων εργασίας πυροσβεστήρων διοξειδίου του άνθρακος ή ξηράς κόνεως και περιοδικός έλεγχος της αποτελεσματικότητος τούτων.
- στ) Ανάρτησις, εις εμφανή σημεία των χώρων εργασίας, πινακίδων μεθ' οδηγιών σχετικών προς τους υφισταμένους κινδύνους, τα μέτρα ασφαλείας και την ορθήν χρήσιν ατομικών προστατευτικών μέτρων των εργαζομένων. Αι οδηγίαι καθορίζονται δι' αποφάσεων του Υπουργού Απασχολήσεως.

B. Υγειονομικής φύσεως:

- α) Εμπειριστατωμένη προ της προσλήψεως εις εργασίας συνεπαγομένης έκθεσιν μισθωτού εις το βενζόλιον ή προϊόντα περιέχοντα βενζόλιον, κλινική ιατρική εξέτασις ικανότητος και εργαστηριακαί εξετάσεις περιλαμβάνουσαι: γενικήν εξέτασιν αίματος, προσδιορισμόν αριθμού αιμοπεταλίων, προσδιορισμόν ποσού αιμοσφαιρίνης, μορφολογίαν ερυθρών αιμοσφαιρίων και χρωστικών δείκτην αυτών.
- β) Ιατρική εξέτασις του μισθωτού μετά δίμηνον από της προσλήψεως και μετ' αυτής, μία ανά εξάμηνον, μεθ' ετέρων εργαστηριακών εξετάσεων εφ' όσον κριθούν απαραίητοι, προς διαπίστωσιν ίδια χρόνου αιμορραγίας, συστατικότητος θρόμβου, υπάρξεως βενζολίου εις τον εισπνεόμενον αέρα και φαινολών εις τα ούρα.
- γ) Έκτακτος ιατρική εξέτασις, άμα τη εμφανίσει συμπτωμάτων οιασδήποτε αδιαθεσίας του εργαζομένου.
- δ) Συμπληρωματικά εξετάσεις κλινικάί και αιματολογικάί όλων των εργαζομένων εις χώρον ένθα εσημειώθη περίπτωσις δηλητηριάσεως δια βενζολίου ανά δίμηνον εφ' όσον παρατηρούνται νέαι περιπτώσεις.

2. Οι ιατρικές εξετάσεις, εκτελούνται υπό των ιατρών του ΙΚΑ ή υπό ιατρού κρατικού νοσηλευτικού ιδρύματος ή Ν.Π.Δ.Δ. ή κρατικού εργαστηρίου, εις α παραπέμπεται ο μισθωτός μερίμνη και δαπάναις του εργοδότη.

Οι ιατρικές γνωματεύσεις και τα πορίσματα των εργαστηριακών εξετάσεων αποστέλλονται προς τον εργοδότην και τον μισθωτόν.

Ο εργοδότης υποχρεούται όπως καταχωρήση ταύτας εις ειδικόν βιβλίον.

3. Αντίγραφον των ιατρικών γνωματεύσεων μετά των πορισμάτων των εργαστηριακών εξετάσεων αποστέλλονται υποχρεωτικώς, υπό των εν τη παραγράφω 2 του παρόντος άρθρου οριζομένων υπηρεσιών, εις τον ασφαλιστικόν φορέα του εις ον αναφέρονται αύται μισθωτού, όστις υποχρεούται να μεριμνήση δια την εφαρμογήν της δεούσης θεραπευτικής αγωγής εις ας περιπτώσεις διαπιστωθούν παθολογικά ευρήματα.

Άρθρον 6

Εις τα μη συμπληρώσαντα το 18ον έτος της ηλικίας πρόσωπα αμφοτέρων των φύλων, ως και εις κυοφορούσας και θηλαζούσας γυναίκας, απαγορεύεται η απασχόλησις εις εργασίας συνεπαγομένης έκθεσις εις το βενζόλιον ή προϊόντα περιέχοντα βενζόλιον. Κατ' εξαίρεσιν επιτρέπεται απασχόλησις δια χρονικόν διάστημα μέχρις εξ μηνών εις πρόσωπα συμπληρώσαντα το 16ον έτος της ηλικίας, επί τω σκοπώ εκπαιδεύσεως ή τεχνικής ασκήσεως. Ο ιατρικός έλεγχος των προσώπων τούτων, περιλαμβάνων τας εν τω προηγουμένω άρθρω αναφερομένης εξετάσεις, διενεργείται ανά 30 ημέρας.

Άρθρον 7

Η ένδειξις «βενζόλιον» και τα απαραίτητα σύμβολα κινδύνου ως και οι λέξεις «επικίνδυνος ατμός» δέον όπως αναγράφωνται ευκρινώς δι' επιγραφής (ετικέτας) επί παντός δοχείου περιέχοντος βενζόλιον ή προϊόντα περιέχοντα βενζόλιον. Η ανωτέρω επιγραφή είναι χρώματος ερυθρού και διαστάσεων αναλόγων προς το μέγεθος του δοχείου.

Η επιγραφή επικολλάται επί του δοχείου μερίμνη των εισαγωγέων μεταπωλητών και καταναλωτών.

Άρθρον 8

1. Διαπιστουμένης υπό της αρμοδίας αρχής παραβάσεως των υπό του παρόντος επιβαλλομένων εις τον εργοδότην υποχρεώσεων, ανεξαρτήτως των υπό του άρθρου 10 του παρόντος ποινικών κυρώσεων, καλείται ούτος ή ο εκπροσωπών αυτόν ή ο υπό τούτου προσθηθείς, όπως εντός ευλόγου προθεσμίας οριζομένης υπό της αρχής, λάβη τα υποδεικνυόμενα υπ' αυτής μέτρα εκ των υπό του παρόντος προβλεπομένων.
2. Μετά την εκπνοήν της ταχθείσης προθεσμίας και εφ' όσον δεν εγένετο πλήρης συμμόρφωσις προς τας γενομένης υποδείξεις, επιβάλλεται κατά του εργοδότη πρόστιμον, εφ' άπαξ μεν δέκα χιλιάδων (10.000) έως πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών, δι' εκάστην δε ημέραν παρατάσεως της παραβάσεως χιλίων (1.000) μέχρι πέντε χιλιάδων (5.000) δραχμών, δι' αποφάσεως του οικείου Νομάρχου, επί τη αναφορά του αρμοδίου οργάνου, υποβαλλομένη υποχρεωτικώς.
3. Κατά της κατά την προηγουμένην παράγραφον αποφάσεως του Νομάρχου επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Απασχολήσεως, ασκουμένη παρά του εργοδότη εντός προθεσμίας τριάκοντα ημερών από της εις αυτόν κοινοποιήσεως της αποφάσεως.
4. Η προσφυγή κατατίθεται εις την Νομαρχίαν ή το Υπουργείον Απασχολήσεως επί αποδείξει ή αποστέλλεται ταχυδρομικώς επί αποδείξει.
5. Ο Υπουργός Απασχολήσεως οφείλει να αποφασίση εντός προθεσμίας εξήκοντα ημερών από της υποβολής της προσφυγής προς αυτόν.
6. Το προϊόν των προστίμων, εισπραττόμενον κατά τας διατάξεις του νόμου περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων, περιέρχεται εις την Εργατικήν Εστίαν.

Άρθρον 9

1. Αρμοδία Αρχή δια την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος είναι η Υπηρεσία Εποπτείας Εργασίας.
2. Ο έλεγχος δια την τήρησιν των διατάξεων του παρόντος ανατίθεται εις τα όργανα του Υπουργείου Απασχολήσεως.

Άρθρον 10

Ποινικά διατάξεις

1. Οι παραβαίνοντες τας διατάξεις του παρόντος νόμου τιμωρούνται εφ' όσον δεν προβλέπεται αυστηροτέρα ποινή, δια φυλακίσεως μέχρις ενός έτους ή δια χρηματικής ποινής ή δι' αμφοτέρων των ποινών τούτων.

2. Το δικαστήριο δύναται επί ιδιαιτέρως επικινδύνων περιστάσεων πέραν των εν τη προηγουμένη παραγράφω ποινών, να διατάσσει δια της αποφάσεώς του την διακοπήν της λειτουργίας ολοκλήρου του καταστήματος της επιχειρήσεως ή τμήματος τούτου μέχρι δέκα ημερών και εν υποτροπή, μέχρι τριών μηνών.
3. Αι κατά την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου παραβάσεις εκδικάζονται κατά την διαδικασίαν εκδικάσεως των πλημμελημάτων επ' αυτοφώρω.

Άρθρον 11

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο παρών νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 2 Ιουλίου 1975